

ABSTRAKT

OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ V PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAZÍCH

JUDr. Jakub Morávek

Předložená disertační práce se zabývá ochranou osobních údajů ve spojení s pracovněprávními vztahy. Problematika ochrany osobních údajů je zde pojednána komplexně, přičemž výklad o ní je organicky propojován s případy jejího uplatnění v rámci pracovněprávních vztahů.

Práce je fakticky výstupem grantového projektu GAUK č. 121009 „*Ochrana osobních údajů v pracovněprávních vztazích*“, jehož byl v letech 2009 až 2012 autor řešitelem.

Není náhodou, že se název zmíněného grantového projektu shoduje s názvem předložené disertační práce. Od samého počátku jeho řešení byla zamýšlena jako výstup monografie věnující se problematice ochrany osobních údajů v kontextu pracovněprávních vztahů, resp. práce věnující se tomuto tématu, která bude současně publikována.

Během čtyř let intenzivního věnování se ochraně osobních údajů zejména v rámci pracovněprávních vztahů, z nichž v prvních třech letech autor řešil shora vzpomenutý projekt, vznikly na tři desítky článků v odborných periodících a příspěvků ve sbornících, monografie a rigorózní práce zaměřené na ochranu osobních údajů při vzniku pracovního poměru, monografie věnující se ochraně osobních údajů při předávání do jiných zemí (zde byl spoluautorem druhé části Mgr. et Bc. David Burian, ředitel registračního odboru Úřadu pro ochranu osobních údajů) a konečně komentář k zákonu o ochraně osobních údajů (jeho hmotněprávním ustanovením).

V rámci těchto publikačních počinů, stejně tak jako v rámci přednáškové činnosti na odborných diskusních fórech a konferencích, na nichž měl autor možnost aktivně vystoupit, byla věnována pozornost jak aktuálním otázkám z aplikační praxe, tak vyjádření ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích v rámci objektivního práva, úvahám *de lege ferenda*, ale i, zejména v kontextu ústavního pořádku a prizmatu právní sociologie a filozofie, otázkám s touto problematikou přímo souvisejícím, jako jsou její morální aspekty atp. Vztahem práva a morálky a ideálním modelem objektivního práva v kontextu této souvztažnosti (nikoli tedy z hlediska ochrany osobních údajů či pracovněprávních vztahů) se pak autor zabýval i samostatně v práci *Morálka práva – vztah práva a morálky*.

I když platná právní úprava doznala od započetí řešení grantového projektu GAUK č. 121009 „*Ochrana osobních údajů v pracovněprávních vztazích*“, tedy zkoumání materie ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích jistých změn, v konečném důsledku se nejednalo o změny nijak zásadní. V kontextu této skutečnosti a dále s ohledem na to, že na straně autora sice došlo k posunu v určitých názorech, nejde však o změny v základním

směřování či principiálních otázkách, představuje předložená disertační práce jisté shrnutí závěrů a úvah, které byly prezentovány primárně v rámci shora zmíněných publikačních počinech – některé části jsou přímo převzaty. Některé otázky však zde jsou více rozpracovány, některé dopracovány a v některých aspektech došlo k dílčí korekci závěrů.

Práce sama je rozdělena do pěti částí.

V první části je věnována pozornost problematice, která prostupuje a spojuje jak ochranu osobních údajů a pracovněprávních vztahy, tak objektivní právo vůbec. Jde o otázky týkající se významu účelu v právu, dále jde o samotný pojem práva a zejména pak problematiku lidských práv a vztah práva a morálky. V kontextu uvedeného v části první je pak třeba nahlížet i na celý následně předložený výklad v částech II. až V.

V druhé části je věnována pozornost, zejména pro dokreslení účelu a smyslu významu ochrany osobních údajů, historickému vývoji problematiky a v souvislosti s tím pak některým základním mezinárodním aktům. Na část druhou navazuje část třetí, jež je zaměřena na evropský kontext ochrany osobních údajů, zejména tedy na právo EU (primárně je přiblížena Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a vedle ní je připojeno pojednání o novém právním rámci pro ochranu osobních údajů v podobě návrhu obecného nařízení o ochraně osobních údajů).

Přímo ochraně osobních údajů v pracovněprávních vztazích v kontextu současné platné právní úpravy se věnuje část čtvrtá. Zde jsou uvedeny i některé úvahy *de lege ferenda*. Na tuto část rovněž navazuje (je její součástí) přehled judikatury zejména Nejvyššího správního soudu, Městského soudu v Praze, Evropského soudu pro lidská práva a Ústavního soudu, která se dotýká problematiky ochrany osobních údajů.

Výklad v rámci části IV. je veden prostřednictvím komentování ustanovení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Součástí komentářů k jednotlivým ustanovením jsou pak praktické příklady z aplikační praxe, jež jsou primárně zaměřeny na situace typické pro pracovněprávní vztahy.

Část V. obsahuje řešení některých konkrétních aplikačních problémů z oblasti ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích. Pozornost je zde zaměřena primárně na možný obsah osobního spisu zaměstnance. Taktéž je zde poukázáno i na jistou vnitřní rozpornost současné právní úpravy. Spolu s tím je řešena i problematika sledování zaměstnanců.

Závěr je primárně zaměřen na způsob vedení odborného diskurzu (dotýkajícího se složitých právních případů a témat) jak o problematice ochrany osobních údajů, tak obecně. Je zde poukazováno na nejčastější příčiny vedoucí dle autora k neúspěchu v rámci odborné debaty. Autor rovněž předkládá úvahu, jak se efektivně nemožnosti dospět k odborné debatě a efektivním závěrům v ní vyhnout.

Cílem disertační práce je předložit klíč ke komplexnímu pochopení a uchopení ochrany osobních údajů spolu s poukázáním na provázanost této problematiky a úpravu pracovněprávních vztahů a její promítnutí do roviny aplikační praxe. Vedle toho je však jejím účelem také poukázat jak na obecně přijímaný výklad příslušných právních předpisů, aplikační praxi Úřadu pro ochranu osobních údajů a alternativní možnosti při interpretaci a aplikaci předmětné právní úpravy, s čímž pak souvisí i otevření diskuse o některých problematických aspektech, na níž by měly navazovat úvahy *de lege ferenda*.

Klíčová slova: pracovní právo, ochrana osobních údajů, lidská práva